

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för humaniora

”Vem fan är Rolf-Göran Bengtsson?”

En undersökning om ridsport i media

Rosalie Sjöberg

2014

Uppsats, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Medie- och kommunikationsvetenskap
Informatörsprogrammet
Medie- och kommunikationsvetenskap C, Uppsats

Handledare: Mathias Sylwan
Examinator: Gabor Bora

Abstract/Sammanfattning

Högskolan i Gävle, Akademin för utbildning och ekonomi
Avdelningen för humaniora

Titel: Vem fan är Rolf-Göran Bengtsson? En undersökning om ridsport i media

Författare: Rosalie Sjöberg

Kurs: Medie- och kommunikationsvetenskap C 61-90 hp

Nivå: C-uppsats inom media och kommunikation

Handledare: Mathias Sylwan

Examinator: Gabor Bora

Seminarietid: Torsdag 21/8-2014 kl. 13.00

Ämne: Medias rapportering kring Jerringpriset 2011 som vanns av ryttaren Rolf-Göran Bengtsson.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att genomföra en fallstudie av debatten och kritiken kring Jerringpriset 2011. Detta för att undersöka hur debatten gick kring Jerringpriset 2011 och analysera den. Genom analyserna ämnar uppsatsen att kunna redogöra för vilken bild som skapades av ridsporten i media i samband med Jerringprisutdelningen i januari 2012.

Metod: Uppsatsen utför en retoriks analys av ett antal utvalda artiklar och krönikor skrivna i samband med Jerringpriset 2011.

Slutsatser: Det är till stor del en negativ bild som skapas av media av ridsporten och Rolf-Göran Bengtsson i samband med Jerringpriset. En debatt om huruvida ridning är en sport drivs i de analyserade krönikorna, där skribenterna anser att det är hästen som utför den fysiska uppgiften och inte ryttaren. En slutsats som dras i uppsatsen är att inget tyder på att journalisterna erhåller ingående kunskap inom ridsport vilket därför kan vara en orsak till bilden som skapas av Bengtsson och ridsporten.

Nyckelord: Retorisk analys, ridsport, Rolf-Göran Bengtsson, Jerringpriset, sportjournalistik, hästhoppning, media

Innehåll

1.0 Inledning	s. 5
1.1 Bakgrund – Vad är ridsport?	s. 6-7
1.2 Syfte och frågeställning	s. 7-8
1.3 Material	s. 8
1.4 Metod	s. 8-14
1.4.0 Retorik	s. 9-14
1.5 Tidigare forskning	s. 14-15
1.6 Teori	s. 15-17
1.6.0 Sporten i spalterna	s. 15-16
1.6.1 Retorik	s. 17
2.0 Analys	s. 17-26
2.1 Fel låt vann	s. 17-19
2.2 Spelet bakom rösterna	s. 20-21
2.3 Jaja, smaken är olika	s. 22-24
2.4 Men fårklippning då?	s. 24-26
3.0 Diskussion/Summering	s. 26-28
4.0 Fortsatt forskning	s. 28
Bilaga 1	s. 29
Bilaga 2	s. 30
Bilaga 3	s. 31
Källförteckning	s. 32-33

1.0 Inledning

2011 vann Rolf-Göran Bengtsson EM-guld i banhoppning tillsammans med hästen Ninja La Silla.¹ En bedrift som han senare också vann det prestigefyllda Jerringpriset för, vilket röstas fram av folket och är ett pris för årets idrottsprestation.²

Bengtssons vinst av Jerringpriset blev startskottet för en känsloladdad debatt i media. Ridsporten som sport ifrågasattes, liksom prestationen hos en ryttare. Debatten väckte starka känslor hos såväl sportjournalister, sportfantaster och hästmänniskor. Detta gjorde mer eller mindre att Jerringpriset 2011 delade upp Sverige i två läger, ett för och ett emot ridsporten. Dagen efter priset delats ut skrev Lars Anrell en krönika på Aftonbladets webb-plustjänst.³ Det var början på sågningen av Rolf-Göran och ridsporten. Uttalanden som ”Men Rolf-Göran Bengtsson, vem fan är det...?” löste av påpekanden om att det var ju trots allt hästen som hoppade och därför borde den ha fått priset.⁴ Kommentarsfälten och sociala medier fylldes snabbt av sympati för både Anrell och Bengtsson.

En annan anledning till att Bengtsson inte sågs som en värdig vinnare var på grund av att det ansågs ha genomförts en röstkupp från ridsporten.⁵ Det ansågs att Bengtsson inte skulle vunnit om folket hade fått bestämma. Rolf-Göran vann dock med 44,6 %, det kan inte bara vara ryttare som röstat.

Det intressanta i detta är att ingen skulle någonsin komma på tanken att ställa frågan ”Vem fan är Peter Forsberg?”. Med den teorin skulle Zlatan aldrig kunna vinna någon guldboll, han är chanslös utan sina lagkamrater. Så varför skriver man så om en ryttare? Det kommer att undersökas i denna uppsats.

Uppsatsen bygger på en kvalitativ fallstudie och innehållsanalys av artiklar och krönikor skrivna i samband med utdelningen av Jerringpriset 2011. Genom detta ämnar uppsatsen undersöka hur och varför media reagerar kraftigt på att en ryttare vinner ett pris framröstat av folket.

¹ Radiosporten/TT, *EM-Guld till Rolf-Göran Bengtsson*, Hämtad 2014-05-20

² Radiosporten, *Så gick det: Jerringpriset 2011*, Hämtad 2014-05-20

³ Bilaga 1

⁴ ibid

⁵ Wahlberg Malin, Månsson Oskar, *Spelet bakom utklassningen*, Aftonbladet, Hämtad 2014-08-10

1.1 Bakgrund – Vad är ridsport?

Sport är något som alltid engagerat människor. Den framkallar känslor, då det ligger mycket arbete bakom en idrottsprestation på hög nivå. Det hårda arbetet är något de flesta som utövar någon form av idrott kan relatera till. Vi har våra hjältar inom sporten, vissa folkkära, andra mer anonyma. Alla har sina föreställningar, om vad sport är. Vad händer då när den föreställningen ställs på ända?

I januari 2012 fick en av Sveriges mest framgångsrika hoppryttare Jerringpriset. Ett pris som delas ut en gång per för årets idrottsprestation och röstas fram av det svenska folket.⁶ Radiosporten utser kandidater som folket sedan kan rösta på, och priset anses vara ett av de finaste en idrottsman/kvinna kan få.

Rolf-Göran Bengtsson vann en rekordstor seger med 44,6 % av rösterna.⁷ Tvåa kom skidåkaren Marcus Hellner på endast 28,9 % av rösterna. Idrottsprestationen Rolf-Göran Bengtsson gjort för att förtjäna Jerringpriset var EM-guld samt legat etta på världsrankingen i tio månader.

Det var många upprörda känslor kring Jerringpriset 2011. En anledning till det kan vara att ridning är en sport som är relativt osynlig för dem som inte är insatt, och många vet därför inte vem Rolf-Göran Bengtsson är.

Ridsport är den näst största ungdomsidrotten i Sverige med ett medlemsantal på 150 000 i Svenska Ridsportförbundet, endast fotboll är större.⁸ Trots det är det en liten och anonym sport som inte syns mycket i media i jämförelse med sin storlek. Till exempel är ishockey en mindre sport sett till antalet medlemmar i förbunden, men har betydligt större plats i media.

Ofta sägs det av hästmänniskor att ridning inte är en hobby, det är en livsstil. Man lägger ner många timmar i stallet tillsammans med sin/sina hästar som ryttare, inte bara genom träning och ridning utan även skötsel av sin tävlingskompis. Hästen måste ha god omvårdnad och motion även de dagar ryttaren är sjuk eller det är dåligt väder.

Enligt bland andra Ulf Johansson, före detta internationell fälttävlansryttare, presterar ryttare bättre om de är i fysisk god kontidon.⁹ Ridning innebär en fysisk ansträngning av

⁶ Radiosporten, *Jerringpriset: En unik idrottsutmärkelse*, Hämtad 2014-05-20

⁷ Radiosporten, *Så gick det: Jerringpriset 2011*, Hämtad 2014-05-20

⁸ <http://www3.ridsport.se/Svensk-Ridsport/Statistik/>

⁹ Johansson Ulf, *Ryttare är idrottare*, s. 7

ryttaren då det är ett djur på omkring 600 kg, med egen vilja, som ska kontrolleras. Som ryttare måste man erhålla en god sits, bland annat bålstabilitet, och balans för att kunna inverka korrekt på hästen.¹⁰ Inverkan innebär att man ger instruktioner för vilken övning hästen ska utföra, ryttarens sätt att kommunicera med hästen.¹¹

Ett argument som ofta används för att ridning inte är en sport är att ryttaren bara sitter och åker häst. Till exempel i en VM-final i hoppning byter de fyra finalryttarna hästar med varandra.¹² För att man ska kunna utse den bästa ryttaren, hade det istället handlat om en idrott för hästar där hästen står för all fysisk prestation hade man antagligen tävlat i löshoppning¹³ eller liknande.

Ridning handlar mycket om precision, timing och kommunikation med hästen och ett förtroende mellan häst och ryttare. Ryttaren ska kunna se avstånd och genom att inverka på hästen (till exempel korta/länga galoppsprången) leverera hästen en lämplig avsprångspunkt.¹⁴ Eller genom inverkan på hästen utföra piruetter, galoppombyten eller diverse skolor på en dressyrbana som ekipage. Utan inverkan från ryttaren vet hästen inte vad den ska göra och kan omöjligtvis själv utföra en felfri/korrekt tävlingsritt.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att genomföra en fallstudie av debatten och främst kritiken mot Rolf-Göran Bengtsson och ridsporten kring Jerringpriset 2011. Detta genom att undersöka hur den kritiska delen av debatten gick kring Jerringpriset 2011 och analysera den. Genom analyserna ämnar uppsatsen att kunna redogöra för vilken bild som därmed delvis skapades av ridsporten i media i samband med Jerringprisutdelningen i januari 2012.

Frågeställningar:

- Hur ser kritiken ut mot Rolf-Göran Bengtsson och ridsporten i samband med Jerringpriset 2011 och i den efterföljande debatten?

¹⁰ Svenska ridsportförbundet, Ridhandboken 1, s. 53

¹¹ Ibid, s. 95

¹² <http://www.ridsport.se/mediaguide/hopp/mfaktahopp.htm> Hämtad 2014-08-23

¹³ Utbildningsmetod för främst unga hästar där de får hoppa hinder utan ryttare på ryggen, på inmått avstånd.

¹⁴ Svenska ridsportförbundet, Ridhandboken 2, s. 169

- Vilken bild av ridsporten och dess utövare skapas i media genom kritiken?

Diskussionsfråga:

- Vad är det för omständigheter som gör att media kan skapa en sådan bild av ridsport när Rolf-Göran Bengtsson vann Jerringpriset?

Genom dessa två frågeställningar ämnar uppsatsen diskutera vilka omständigheter som gör att media kan skapa en sådan bild av ridsporten.

1.3 Material

Jerringpriset 2011 delades ut 16 januari 2012.¹⁵ Materialet som kommer att användas för denna undersökning är fyra utvalda artiklar och krönikor skrivna om Jerringpriset i Aftonbladet och två olika lokaltidningar under tiden 16 januari 2012 – 23 januari 2012. Under ungefär en veckas tid är debatten som mest het.

Artiklarna är utvalda utefter vad som är intressant för undersökningen. Alltså artiklar där Rolf-Göran Bengtsson och ridsporten kritiserades samt där debatten togs upp. Givetvis blev Bengtsson även hyllad i media, men det är inte vad uppsatsen ämnar undersöka. Urvalet försvaras med att uppsatsen ämnar undersöka vad som skrevs som inlägg i debatten mot ridsporten och Bengtsson, inte själva nyheten att Bengtsson vann Jerringpriset.

23 januari 2012 sändes Kvällsöppet i TV4, där det debatterades om ridsport och Jerringpriset till Bengtsson.¹⁶ Debatten kommer att användas som bakgrundsmaterial i undersökningen för att få en klar bild över hur de olika ”lägren” står i frågan och ta reda på vilken effekt denna debatt kan ge för ridsporten i media.

1.4 Metod

Uppsatsen är en fallstudie. När man gör en fallstudie fokuserar man på ett fall som man undersöker på djupet för att få mer ingående kunskaper om det valda ämnet. I och med att varje fenomen kan uppfattas som unikt är fallstudien ett bra sätt att använda sig av

¹⁵ Lann Rickard, *Rolf-Göran Bengtsson fick Jerringpriset*, SVT, Hämtad 2014-05-23

¹⁶ TV4, *Kvällsöppet*, TV-program, Hämtad 2014-04-28

när man vill undersöka en specifik händelse.¹⁷ I detta fall medial rapportering kring Jerringpriset 2011.

Allting måste förstås i sin kontext, vilket blir möjligt med en fallstudie. En fallstudie kan vara väl lämpad för att ge generell kunskap. Fallstudie används i denna uppsats för att kunna gå in på djupet av en specifik händelse och få mer och djupare kunskap om det för att sedan kunna appliceras på ett större fält. I fallstudien kommer artiklar, krönikor och kommentarsfält att analyseras.

För att besvara frågeställningarna kommer en retorisk innehållsanalys att genomföras på artiklarna. Retorik har sin utgångspunkt i att ”någon försöker övertyga någon om något på ett visst sätt vid en bestämd tidpunkt på en bestämd plats”.¹⁸ I en debatt ämnar människor att övertyga om att man själv har rätt, därför anses det vara en lämplig analysmetod för denna uppsats.

Det är viktigt att se till hur funktionerna kombineras i texten.¹⁹ Vad försöker talaren förmedla, är det en anklagelse eller försvar, argumenterande för eller emot, en hyllning eller kritiserande av någon?²⁰

Med hjälp av den retoriska innehållsanalysen är målet att förstå och synliggöra vilka medel som används av skribenterna för att försöka övertyga om en ståndpunkt. Detta genom att analysera fram vad textens olika delar har för innebörd.²¹ Genom en retorisk analys kan man se hur människor argumenterar, vilka sätt de använder för att övertyga samt se olika budskap och gemensamma teoretiska grunder i de olika påståendena.

Textanalysen ger kunskap om innehållet i texten, inte hur den tas emot av läsare.²²

¹⁷ Östbye s. 239

¹⁸ Ekström och Larsson s. 217

¹⁹ Ekström och Larsson s. 219

²⁰ ibid

²¹ Ekström och Larsson s. 226

²² Östbye s. 64

1.4.0 Retorik

Retorik är studiet av hur ord och andra symboler används för att påverka.²³ Vi använder olika språk i olika situationer för att på bästa sätt övertyga. Medvetet eller omedvetet. För att kunna övertyga finns det tre retoriska bevismedel, ethos, pathos och logos.²⁴

En retoriks analys syftar till att besvara frågan ”vilka strategier används för att påverka mottagaren?”.²⁵ Det finns även följande frågor man kan försöka besvara:²⁶

Vem är det som ska övertyga/övertygas?

Vad vill skribenten övertyga om?

Vilken kontext, tid och plats?

Hur försöker skribenten övertyga?

Tes

Påståendet som skribenten försöker visa och argumentera för är viktigt att ta reda på tidigt i analysprocessen.²⁷ Detta är viktigt för att kunna gå vidare med analysen av vilka metoder som används för att bevisa tesen. Tesen kan vara implicit eller explicit.²⁸ En implicit tes är uttalad, vilken är meningen att läsaren ska kunna utläsa själv.²⁹ En explicit tes är uttalad. Skribenten väljer det sätt som är lämpligast för att övertyga.

Retorikens genrer

Retoriken uppstod som ett resultat av hur rättsprocesser gick till och spred sig sedan till politiken.³⁰ Därför är retoriken fortfarande ganska tydligt indelade i genrer som syn i tabellen här nedan.

²³ Lindqvist Grinde s. 25

²⁴ Lindqvist-Grinde s. 78

²⁵ Ibid s. 26

²⁶ Ekström och Larsson s. 217

²⁷ Lindqvist-Grinde s. 67

²⁸ Lindqvist-Grinde s. 68

²⁹ Ibid s. 68

³⁰ Ekström och Larsson s. 219

Retorikens genrer			
	Forensisk retorik	Deliberativ retorik	Epideiktisk retorik
Syfte	Att anklaga eller försvara någon	Att argumentera för eller emot något	Att hylla eller kritisera någon eller något
Klassisk texttyp	Rättstal	Politiskt tal	Hyllnings- eller klandertal
Mål	Att nå fram till en "dom", ett avgörande	Att nå fram till ett gemensamt beslut	Att få mottagarna att känna positivt eller negativt för en person, en sak, en gärning, eller ett samhällsläge
Fråga	Rätt eller fel?	Nyttigt eller skadligt?	Bra eller dåligt?
Behandlar	Det som har hänt, det förflutna	Det som ska/bör hända, framtiden	Det som är fallet, nuläget

Mall för olika former av retorik. Ekström och Larsson, s. 219

Tabellen är bra att använda när man ska reda ut vilket retoriskt syfte texten har. Vill skribenten tala om att någon är skyldig/oskyldig, argumenterar för en sakfråga som är bra/dålig, hylla/kritisera någon?³¹ Dock kan dessa tre genrer förekomma i en och samma text, men bidrar då med olika funktioner för de olika budskapen och delarna i texten.³² Till exempel om skribenten ämnar beskriva en händelse som har hänt, vad följderna kan bli av den och hur det ser ut idag.

Ethos

Ethos handlar om hur, i detta fall, skribenten använder sig av sin karaktär och person för att påverka läsaren.³³ Skribenten bör uppfattas som trovärdig och pålitlig för att kunna övertyga. Ethos handlar om sådant som talaren kan kontrollera, det vill säga **inte** ålder, kön och hudfärg med mera.³⁴

Ethos har som tre underrubriker, arete, phronesis och eunoia. Dessa tre kan skribenten använda sig av i texten på olika sätt för att skapa förtroende hos läsaren. Arete handlar även om skribenten har goda moraliska egenskaper, till exempel är ärlig och har självkontroll.³⁵ Förnuft, kunskap och gott omdöme är vad phronesis handlar om, vilket betyder att skribenten till exempel genom texten visar att denne har god kunskap om

³¹ Ekström och Larsson s. 219

³² Ekström och Larsson s. 220

³³ Lindqvist-Grinde s. 88

³⁴ Ibid s. 88

³⁵ Lindqvist-Grinde s. 92

ämnet.³⁶ Eunoia handlar om skribentens goda vilja, att denne är välvilligt inställd och tar in läsaren i texten, visar artighet och respekt mot denne.³⁷

Ethosargument bygger på läsarens förtroende för avsändaren tack vare dennes klokhet och kompetens inom ämnet, moraliskt karaktär/inställning mot läsaren.³⁸ Det finns två typer av ethos, primär och sekundär.³⁹ Primär ethos är sådant som läsaren vet innan hen läser texten, sekundär ethos är sådant som hen får reda på under läsningen.⁴⁰ Till exempel vet vi sedan innan att Lars Anrell är journalist som jobbat på tidning i många år och bör kunna tolkas som trovärdig, däremot får vi veta i texten att han inte över huvudtaget kan rida, vilket gör det för situationen en aning icke-trovärdigt.

Pathos

Pathos berör läsarens känslor. Detta innebär att skribenten använder sig av en viss känsla i texten för att få läsaren att känna något för den, då människans känslor spelar en viktig roll när viktiga beslut ska fattas. Alltså känslor som skribenten kan visa upp eller väcka hos publiken.⁴¹ Det handlar om läsarens sinnestillstånd och känslor i situationen, så väl positiva som negativa känslor.⁴²

”Pathos handlar om att försätta åhörarna i ett känsloläge som gör att de övertygas om din ståndpunkt”.⁴³ Förståelse för publikens känslor är viktigt för att kunna påverka med pathos.⁴⁴ Pathosargument är mycket situationsbundna och innehåller värdeladdade ordval.⁴⁵

Logos

Logos handlar om att ge bevis eller sakskäl för argumenten och påståenden.⁴⁶ Skribenten kan bevisa sin sak genom att hänvisa till allmän princip eller genom att ge exempel.⁴⁷

³⁶ Lindqvist-Grinde s. 93

³⁷ Ibid s. 93

³⁸ Ekström och Larsson s. 221

³⁹ Ibid s. 221

⁴⁰ Ibid s. 221

⁴¹ Lindqvist-Grinde s. 55

⁴² Ekström och Larsson s. 221

⁴³ Lindqvist-Grinde s. 82

⁴⁴ Ibid s. 82

⁴⁵ Ekström och Larsson s. 221

⁴⁶ Lindqvist-Grinde s. 78

⁴⁷ Ibid s. 80

Logos appellerar till läsarens förnuft, resonemang och rationella ställningstagande.⁴⁸ Argumenten håller sig till ämnet och strävar efter objektivitet.⁴⁹ Styrkan med logosargument är att de håller sig till ämnet och ger en klarhet i ämnet.⁵⁰ Svagheter med dessa typer av argument är att de lätt blir pedantiskt och tråkigt.⁵¹

Troper

Ordet trop betyder vridning och i retorikens syfte så används troper för att utsmycka texten.⁵² Man säger det man menar, men på ett annat sätt, alltså en slags vridning av språket. Troper används för att smycka texten, men även för att förtydliga, framkalla känslor, och göra texten lättare att ta till sig för att inte tråka ut läsaren.

En trop innehåller sakled och bildled, sakled är det man skriver om och bildled är på det sätt man förklarar och beskriver sakledet, det finns alltså en likhet mellan de olika leden.⁵³ De vanligaste troperna som används är metafor, metonymi, synekdoke och ironi.⁵⁴

Metaforer är baserade på likhet, man nämner något som är likt det man vill säga.⁵⁵ Metaforer innehåller inget jämförelseled (till exempel som/likt/liksom).⁵⁶ Det svåra med metaforer är att skribenten måste vara säker på att det handlar om en liknelse och inte menas bokstavligt, dock om metaforerna fungerar blir det tydligare och mer effektfullt.⁵⁷

Metonymi baseras på närhet, till exempel att man säger att man vill ha en kopp till, men egentligen menar man att man vill ha mera kaffe och inte en extra kopp.⁵⁸

Synekdoke baseras på kvantitet, till exempel ”det steg in ett par enorma biceps på gymmet”.⁵⁹ Givetvis gick inte musklerna in där alldeles ensamma, utan en människa med muskulösa armar.

⁴⁸ Ekström och Larsson s. 220

⁴⁹ Ibid s. 221

⁵⁰ Ibid s. 221

⁵¹ Ibid s. 221

⁵² Lindqvist-Grinde s. 253

⁵³ Lindqvist-Grinde s. 256

⁵⁴ Lindqvist-Grinde s. 257

⁵⁵ Lindqvist-Grinde s. 257

⁵⁶ Lindqvist-Grinde s. 258

⁵⁷ Lindqvist-Grinde s. 258

⁵⁸ Lindqvist-Grinde s. 258

⁵⁹ Lindqvist-Grinde s. 262

Ironi baseras på motsatser, till exempel ”det är fint väder idag” när regnet öser ner.⁶⁰ Ironiska argument är svåra att säga emot.⁶¹

Icke-retoriska bevismedel

Icke-retoriska bevismedel är sådana som ”hämtas utifrån”, vilka inte hör till retorikens konst, till exempel lagar, vittnesmål och överenskommelser.⁶² Vittnesmål kan vara skriftliga dokument, vetenskapliga studier med mera.⁶³ Dessa är icke-retoriska bevismedel i och med att de är externa som inte kan ändras, även skribentens ålder, etnicitet och kön med mera hör till denna grupp.

1.5 Tidigare forskning

Under tidigare forskning presenteras forskning som är relevant för denna uppsats. Alla de tre tidigare forskningarna som används till denna uppsats belyser ämnet genom att försöka besvara genusfrågan inom idrott. Något som denna uppsats inte ämnar göra. Anledningen till det är att detta är en undersökning om ridsport i stort och inte huruvida det är en ”tjejsport”, eller inte. Ridning är en av de få sporter där män och kvinnor tävlar på lika villkor, därför anser uppsatsförfattaren att en genusundersökning är ointressant. Det övriga innehållet är dock intressant för denna undersökning då de belyser samma fall.

Kandidatuppsats ”*Ridsporten – den ultimata provokationen*” – Malin Lundberg⁶⁴

Undersökningens syfte är att ta reda på hur ridsporten förs fram i media. Detta med fokus på genusfrågan då författaren Lundberg menar att en anledning till att debatten startades är just för att ridsporten domineras av kvinnor. Delar ur denna uppsats kan med fördel användas som inspiration till min egen undersökning.

Examensarbete ”*Hästsport i dagspressen*” – Camilla Hedlund och Jannika Lantz⁶⁵

Detta är en kvantitativ innehållsanalys som belyser resultatet av debatten kring

⁶⁰ Lindqvist-Grinde s. 263

⁶¹ Lindqvist-Grinde s. 262

⁶² Lindqvist-Grinde s. 94

⁶³ Ibid s. 94

⁶⁴ Lundberg Malin, *Ridsport – den ultimata provokationen*, Kandidatuppsats, Hämtad 2014-05-23

⁶⁵ Hedlund Camilla, Lantz Jannika, *Hästsport i dagspressen*, Examensarbete, Hämtad 2014-05-23

Jerringpriset 2011. Författarna undersökte hur rapporteringen skedde från Göteborg Horse Show, som ägde rum ungefär en månad efter att Jerringpriset delats ut.

Syftet med denna undersökning är alltså att ta reda på om debatten gav några efterverkningar på hästsportens representation i media. Detta är intressant för min undersökning då uppsatsen ämnar diskutera detta.

Hedlunds och Lantz's undersökning jämför även hur representationen ser ut i jämförelse med andra sporter. Detta med grund för att ridsporten är den näst största ungdomsidrott och kvinnoidrott.

Etnologisk uppsats "*Är ridning en sport?*" – Sofia Nyrell⁶⁶

Detta är en etnologisk studie av om föreställningar kring ridsport i media. Den koncentrerar sig på det drama som utspelade sig när Rolf-Göran Bengtsson vann Jerringpriset. Uppsatsen analyserar ridsportens plats i media utifrån Bourdieus klass och kapitalbegrepp. Uppsatsen diskuterar frågor som "vad är idrott?" och "vad är ridsport?". För min uppsats är detta intressant att använda som bakgrundsmaterial.

1.6 Teori

1.6.0 Sporten i spalterna – Ulf Wallin

Enligt Wallin är sport det viktigaste i livet för en del, "det är inte en fråga om liv och död, det är viktigare än så", medan det för andra är fullkomligt meningslöst och fånigt.⁶⁷ Hästsport nämndes i tidningarna redan på 1800-talets mitt.⁶⁸ Under den tiden var utrymmet för sportnyheter litet, och nyheterna presenterades allt som oftast som notiser.⁶⁹

Wallin tar upp följande i sin undersökning.⁷⁰

"Många läsare har ansett och anser att det är vanvettigt att slösa så mycket utrymme på något så oviktigt som sport medan andra läsare menar att det skrivs alldeles för lite – särskilt om de idrottsgrenar de själva är mest intresserade av."

⁶⁶ Nyrell Sofia, *Är ridning en sport?*, Etnologisk uppsats, Hämtad 2014-05-23

⁶⁷ Wallin s. 5

⁶⁸ Wallin s. 12

⁶⁹ Wallin s. 13

⁷⁰ Wallin s. 14

Det som är mest intressant i detta citat är den sista raden, här kommer hästmänniskorna in som anser att det skrivs alldeles för lite om hästsport i media. Till exempel talar Jens Fredricsson om att ridsporten befinner sig i ett medialt dunkel.⁷¹

En tidning kan inte skriva om allt som händer i världen, utan måste göra ett noggrant urval.⁷² Mycket handlar om vad läsarna faktiskt vill läsa.⁷³ Enligt Lars Anrell var det något han ville ta reda på genom sin första krönika om Bengtsson efter Jerringprisvinsten.⁷⁴

”Om det är det här folk vill läsa om, då skriver ju vi om helt fel saker.” Sade han i debatten i Kvällsöppet om meningen med att uttrycka sig som han gjorde. Dock menar Wallin att sportavledningar på redaktioner sätter man ofta likhetstecken mellan publiksiffror och läsarsiffror.⁷⁵ Till exempel så är det troligen fler som är intresserade av att läsa om OS-finalen i ishockey än kvalserien till SHL.

Som redan nämnt riktas ibland kritik mot sportsidorna då de enbart handlar om ett fåtal sporter, och inte rapporterar från de lite mindre sporterna.⁷⁶ I Wallins undersökning kan man se att ridsporten var den sport som fick näst mest utrymme 1895, endast skyttet hade något mer utrymme.⁷⁷ En anledning till att utrymmet minskade drastiskt kan ha varit för att framgångarna internationellt uteblev, eller bero på tävlingsintensiteten.⁷⁸ Fler matcher är lika med större utrymme. Läsarnas intresse kan också vara en bidragande faktor.⁷⁹ Då ridsport var en mycket dyr sport och endast ett fåtal kunde utöva sporten i början kan det vara så att de insatta var få, då sporten var för dyr för gemene man. Även journalistens intresse kan räknas in hit.⁸⁰ Ju kunnigare journalisten är inom ämnet, desto bättre journalistik. Folket vill alltså troligen läsa om sådant där Sverige har internationella framgångar och sådant som det finns ett brett allmänintresse av.

⁷¹ Kvällsöppet

⁷² Wallin s. 34

⁷³ Wallin s. 35

⁷⁴ Kvällsöppet

⁷⁵ Wallin s. 41

⁷⁶ Wallin s. 67

⁷⁷ Wallin s. 68

⁷⁸ Wallin s. 74

⁷⁹ Wallin s. 75

⁸⁰ Wallin s. 77

1.6.1 Retorik

En teori som också används är självklart retoriken och den retoriska analysen. Retoriken finns väl beskriven under *1.4.0 Retorik* och ytterligare en presentation av under teoriavsnittet skulle enbart bli en upprepning av delar av metodavsnittet.

2.0 Analys

2.1 Krönika Lars Anrell: Fel låt vann, Aftonbladet 2012-01-17. Se bilaga 1.

Denna krönika publicerades på Aftonbladets plustjänst dagen efter utdelningen av Jerringpriset. Plustjänsten innebär att endast de som betalat för att använda tjänsten kan läsa krönikan i sin helhet.

Kort handling

I ingressen menar Anrell att ”fel låt vann” och syftar på vinnaren av Jerringpriset. I slutet av ingressen ställs även frågan ”Men Rolf-Göran Bengtsson, vem fan är det...?”. Anrell fortsätter i brödtexten att anse att det är hästen som hoppar, och därför hästen som borde få priset. Bengtssons dialekt kritiseras också, och Anrell menar att han inte hörde vad Bengtsson sa och hoppas därför på en textad repris. Det nämns även att det genomfördes en röstkuip. I slutet av krönikan skriver Anrell att ”Bäst var satiren(?) att en hästskötare tilldelades Jerringpriset.”.

Retorisk genre

Enligt Larsson och Ekströms tabell över retoriska genrer är denna krönika huvudsakligen epideiktisk retorik.⁸¹ Det innebär att man försöker hylla/kritisera någon eller något. I detta fall kritisera. Målet är att få mottagarna, läsarna, att känna positivt/negativt inför det kommenterade fallet. Här kritiserar Anrell hela ridsporten och frågar indirekt om det verkligen är en sport. Vid första anblicken ser det ut som att Anrell vill säga ridsporten och få läsarna att hålla med honom om att ridning inte är en sport, argumentet är ”det är ju hästen som hoppar”. Frågan som ställs i denna retoriska genre är om det är bra eller dåligt, håller man med eller är emot producenten.⁸² Fallet

⁸¹ Ekström och Larsson, s. 219

⁸² ibid

som behandlas utspelas just nu, i nuläget.⁸³ Detta kombineras med den forensiska retoriken, i och med att Anrell anklagar Bengtsson för att inte vara en värdig vinnare av Jerringpriset.⁸⁴ Även de som är engagerade i ridsporten anklagas för röstfusk. Dessa två kombineras för att få så bra genomslagskraft som möjligt.

Tes

Den implicita tesen som drivs i denna krönika är att ridning inte är någon sport. Den explicita tesen är att hästen borde ha fått priset – alltså att Bengtsson inte var värd Jerringpriset. Det enda argument Anrell egentligen har är att det är hästen som hoppar. Varför Bengtsson inte skulle vara värd Jerringpriset argumenterar han för genom att påstå att det genomfördes en röstkupp till fördel för Bengtsson. Teserna drivs i samband med prisutdelningen.

Vem försöker övertyga vem?

Det är journalisten Lars Anrell som försöker övertyga sina läsare om att ridning inte är en sport, och att Bengtsson därför inte är en värdig vinnare.

Anrell har ett starkt ansikte utåt för sportvärlden då han i många år arbetat som erkänd journalist/krönikör. Han är därför en människa som folket mer eller mindre litar på och har tilltro till med tanke på hans ställning som journalist på en av Sveriges två största kvällstidningar. Dock använder han sig inte av så mycket ethos i krönikan. För den ridsportkunniga läsaren kan man till och med vända hans ethos-användning emot honom, då en ridsportkunnig förstår att det inte enbart är hästen som arbetar vid hopptävling.⁸⁵ Ethos handlar om att skapa förtroende för producenten, vilket inte görs här om man ser till de hästkunniga som läser krönikan.⁸⁶ Detta är också något han erkänner vid senare tillfälle i en artikel, att det är svårt att rida.⁸⁷

Hur försöker man övertyga?

Genom argument som säger att det är hästen som hoppar och ryttaren därför inte utför någon fysisk ansträngning. Även personangrepp används då Anrell påpekar att han inte förstår vad Bengtsson säger i sitt tacktal på grund av hans dialekt. Det tredje argumentet är att det genomfördes en röstkupp till Bengtssons fördel. Anrell menar att skidåkaren

⁸³ ibid

⁸⁴ Ekström och Larsson s. 219

⁸⁵ Svenska ridsportförbundet, *Ridhandboken 2*, s. 169

⁸⁶ Ekström och Larsson s. 220

⁸⁷ Holm Stefan, ”Känner mig som en riktig hästkarl”, Aftonbladet, Hämtad 2014-08-10

Marcus Hellner eller handbollslandslaget varit mer värdiga vinnare, för att det är riktiga sporter enligt Anrell.

Pathos är det retoriska argument som används mest i denna artikel. Dock är det negativa känslor som delas från skribenten. Det är en negativ underton som speglas i raderna skrivna om Bengtsson.

Till exempel ”Men ändå, det är ju hästen som borde fått priset. Det är ju den som hoppar.”.

I detta argument kritiserar skribenten Bengtssons prestation som idrottsman samt ridsporten. Hos hästmänniskor väcker detta argument ilska och ridsportmotståndarna får ”vatten på sin kvarn”.

Meningen med pathos användandet i denna artikel är att väcka ilska. Antingen för att Bengtsson vann priset som han inte enligt Anrell är värd, eller ilska gemtemot skribenten. Genom tidigare nämnda argument vill skribenten väcka ilska (alternativt starta en debatt) för att en ryttare vunnit ett pris för årets bästa idrottsprestation.

Ett exempel på logosargument är att det utfördes en röstkupp, dock tas bara det påståendet upp, inte hur den gick till eller vilka som utförde den. Logosargumenten är bristfälliga i denna text.

Troper

Den trop som används i denna text är ironi. I slutet av texten skriver Anrell ”Bäst var satiren(?) där en hästskötare vann Jerring-priset”. Enligt vad man kan utläsa innan så anser han inte att det var rätt att Bengtsson vann, och i slutet av artikeln talar han om det ännu en gång genom ironi. Ironi betecknar sin motsats, vilket här innebär att Anrell tycker att det värsta med galan var att en ryttare fick Jerringpriset.⁸⁸ Han frågar sig även om det var satir att Bengtsson vann, vilket i sin tur även det är ett hån mot Bengtsson.

⁸⁸ Lindqvist-Grinde s. 263

2.2 Artikel Malin Wahlberg, Oskar Månsson: *Spelet bakom utklassningen*, Aftonbladet 2012-01-17⁸⁹

Denna artikel publicerades i Aftonbladet dagen efter Jerringprisutdelningen.

Kort handling

Artikeln tar på ett objektivt sätt upp hur sociala medier och kampanjer använts till fördel för Bengtsson i omröstningen för Jerringpriset. Facebook-grupper, tidningsupprop i hästtidningar och kampanjer på landets ridklubbar hjälpte enligt artikeln Bengtsson till segern. Det nämns även att han vann överlägset, då han under lång tid under omröstningen hade fler röster än alla de andra kandidaterna hade tillsammans. Ridsportsverige har gått ihop och engagerat sig i omröstningen. Bengtsson har sagt till tidningen att utövarna vill hjälpa ridsporten att få upp statusen.

Retorisk genre

Om man ska placera in denna artikel i en retorisk genre lämpar sig forensisk retorik bäst. Det handlar om något som har hänt under omröstningen, alltså i det förflutna.⁹⁰ Artikeln berör en fråga som kan röra upp mycket känslor, är det rätt eller fel att använda sig av sociala medier för att fiska röster?⁹¹ Även om det inte är uttalat i artikeln uppmanar den till den sortens diskussioner. Vilket också gör att målet för artikeln på något sätt blir att få en dom eller avgörande. I texten handlar det inte om något anklagande eller försvarande, då texten är objektiv och meddelar bara att detta har hänt. Dock är det en underliggande ton i rubriken ”Spelet bakom utklassningen” som gör att man som läsare förstår att det inte är helt okej att använda kampanjer på sociala medier. Detta på grund av ordvalet ”spelet” och att rubriken är av en avslöjande karaktär.

Tes

Tesen som drivs i denna artikel är att det förekommit ett spel för att få människor att rösta i Jerringpriset till fördel för Bengtsson. Tesen är explicit då den uttalas redan i rubriken.⁹² Argument som används för att driva tesen är att ridsportsverige skapat facebook-grupper som uppmanar att rösta på Bengtsson, ridklubbar har uppmanat sina medlemmar att rösta och även tidningen Hästmagazinet har drivit röstningskampanjer.

⁸⁹ Wahlberg och Månsson, *Spelet bakom utklassningen*, Aftonbladet, Hämtad 2014-08-10

⁹⁰ Ekström och Larsson s. 219

⁹¹ ibid

⁹² Lindqvist-Grinde s. 68

Vem försöker övertyga vem?

Journalisterna Wahlberg och Månsson rapporterar sakligt om händelsen. Målet med denna artikel är, till skillnad från krönikorna, inte att övertyga läsaren om att något är rätt eller fel. Dock inbjuder artikeln till diskussionen kring om ridsportsverige har agerat på ett felaktigt sätt genom att driva kampanjer. På så vis blir det inte den idrottare svenska folket anser är bäst, utan den idrottare som har bäst stöd från sina ”fans”.

Sättet att använda ethos i denna artikel är mer eller mindre osynligt. Journalistik ska vara objektiv, vilket denna artikel är. Därför får man som läsare förtroende för journalisterna när de inte synligt tar ställning i frågan som artikeln inbjuder till.

Hur försöker man övertyga/argumentera?

Tesen drivs, som tidigare nämnt, genom argument att det genomförts röstningskampanjer på sociala medier, ridklubbar och i hästtidningar där man uppmuntrat människor till att ringa in. Till största del är det logosargument som används. Då detta bara är fakta som presenteras utan att värderas.⁹³

Citaten i artikeln kan anses vara pathosladdade då dessa är i väldigt positiv och glad anda. Både Bengtsson och ridsportförbundets ordförande Andres Mellberg är positivt överraskade av resultatet.

Troper

Den trop som används i artikeln är en metafor i ett citat av Anders Mellberg. Där han säger att han hoppas att det ska bli en Björn Borg-effekt av denna vinst. Med det menar han troligen att han hoppas att ridsporten och Bengtsson ska bli mer folklig och intressera större delar av idrottssverige än innan vinsten.

⁹³ Lindqvist-Grinde s. 80

2.3 Krönika Henrik Williamsson: *Jaja, smaken är olika, Hallands nyheter, 2012-01-21*
Se bilaga 2.

Krönikan publicerades i Hallands nyheter fem dagar efter att Jerringpriset tilldelats Bengtsson.

Kort handling

Krönikan handlar till stor del om vad som är sport och inte. Det är delvis ett samtal från en fikarast på ett arbete som återberättas av skribenten. Bland annat ratas bedömningssporter och redskaps- och materialsporter. Argumenten för varför vissa sporter inte är sporter hänvisas till dessa grundpåståenden. Skribenten tar också upp att han gjorde mycket för att undvika att se idrottsgalan. Han anses förvånas över att man kan vinna Jerringpriset för att ”sitta på en häst”, vilket han anser är jämförbart med att sitta i soffan och spela Wordfeud.

Retorisk genre

Denna krönika hör till genren epideiktisk retorik, där skribenten kritiserar Bengtsson och ridsporten.⁹⁴ I denna krönika kritiseras inte bara ridsporten, men ridsporten ligger i ofokus. Även gymnastik, skidåkning, stavhoppning med flera anklagas för att inte vara någon sport. I och med att krönikören jämför ridsport med att sitta i soffan och spela Wordfeud vill han mellan raderna påpeka att ridning inte är någon sport – och att man därför inte bör kunna vinna ett pris för årets bästa idrottsprestation.

Tes

Tesen som drivs i denna krönika är att ridning inte är någon sport. Den är implicit då det inte sägs rakt ut, men skribenten använder argument i texten som får läsaren att förstå vad han vill framföra.⁹⁵ Argument för denna tes är att ryttaren bara sitter på hästen, hästsittare, då borde det vara likvärdigt att sitta i soffan och spela på diverse appar. Man kan även räkna in ridsport som redskaps- och materialsport (då man behöver en häst för att kunna utföra det), vilka också kritiserats i krönikan. Dock används det inte som argumentet, men läsaren kan implicit tänka på ridsport som materialsport. Ytterligare ett argument som nämns i slutet av texten är att det är hästen som gör grovjobbet.

⁹⁴ Ekström och Larsson s. 219

⁹⁵ Lindqvist-Grinde s. 68

Vem försöker övertyga vem?

Krönikan har en negativ ton till det mesta utom fotboll och ishockey. De som håller med skribenten får troligen ett gott förtroende för honom, hos övriga väcks ilska och irritation. Skribenten är ärlig med vad han tycker, på så vis kan man anse att han använder sig av arete.⁹⁶

Hur försöker man övertyga?

Skribenten använder sig av argument som säger att ridning inte är någon sport, och implicit att Bengtsson inte förtjänar Jerringpriset. Argument som att ryttaren bara sitter där – likt som i en soffa. Hästen gör grovjobbet, det vill säga hoppar.

Meningen med negativiteten i krönikan är troligen för att kunna skapa en diskussion, för eller emot skribentens krönika.

Det retoriska bevismedlet som mest används är pathos. Genom en negativ ton i texten försätts läsarna i ett känsloläge där man antingen håller med, eller anser motsatsen, oavsett skapas ilska/irritation mot ridsporten eller krönikan/skribenten.⁹⁷

Till exempel: ”... kan man numer vinna Jerringpriset, för årets bästa idrottsprestation, sittande på en häst... .. Då borde det väl gå lika bra att ha rumpan i soffan?”

Detta argument är nedlåtande för ridsporten, men också för Bengtsson. I och med att ridning, som redan nämnt, handlar om till exempel inverkan, sits och balans.⁹⁸ Senare kallar skribenten ryttare för ”hästsittare”, vilket också kan uppfattas som nedlåtande, då ordet implicit menar att ryttarna bara sitter där.

I slutet av krönikan anser sig skribenten vara för ologisk för att kunna avgöra vad som är en sport och inte. Även att som rubriken säger, att smaken är delad. Detta gör att läsaren inser att hans text inte är ”blodigt allvar”. Dock avslutas texten med att hästen gör grovjobbet och att skribenten borde vinna Jerringpriset 2013, för att ha suttit och spelat Wordfeud. Enligt skribenten är den aktiviteten likvärdig med ridsport.

⁹⁶ Lindqvist-Grinde s. 92

⁹⁷ Lindqvist-Grinde s. 82

⁹⁸ Svenska ridsportförbundet, *Ridhandboken 1*, s. 53

Troper

Krönikan innehåller en del metaforer, men ingen som är av betydelse för delen kring Bengtsson.

2.4 Krönika Mattias Guander: Men fårklippning då? Hudiksvalls tidning, publicerad 2014-02-25. Se bilaga 3.

Krönikan publicerades nio dagar efter att Jerringpriset hade utdelats.

Kort handling

Krönikan inleds med att tala om att Sportsverige delats in i två läger, för och emot hästsport och Bengtssons seger i Jerringpriset. Nämnts gör också att samma hysteri drabbade Sverige 2005, när Tony Rickardsson vann Jerringpriset (kritikerna ansåg då att speedway-cykeln borde fått priset), detta enligt skribenten. Skribenten erkänner att han, innan hans dotter köpte häst, skulle kritiserat ridsporten och Bengtsson. I krönikan nämner han att ett flertal kritiker påstått att hästtjejer inte är/ser sig som idrottare, och att Bengtsson enligt kritikerna vunnit ett pris framröstat av icke-idrottare. Detta är enligt skribenten en konstig invändning då han anser att fotbollsspelare i division 5 inte kan identifiera sig med Zlatan heller, och så vidare. Skribenten anser att de starka reaktionerna kommer från journalisterna som nu blir nervösa för att de måste se över sina prioriteringar i rapporteringen. Det nämns även att om vi blir mer öppna, nyfikna och mindre nedlåtande kan vi få många nya intressanta sporter, till exempel fårklippning, som Nya Zeeland enligt krönikan vill göra till en OS-gren.

Retorisk genre

Denna krönika hör huvudsakligen till den retoriska genren forensisk retorik.⁹⁹

Skribenten försvarar Bengtsson och ridsporten på olika sätt. Målet för denna typ av retorik är att nå ett avgörande, och övertyga därmed om att Bengtsson är en värdig vinnare, samt att alla är röstberättigade i Jerringprisomröstningen. Texten är skriven flera dagar efter prisutdelningen och kan därför anses höra till det som har hänt. Det kombineras även med deliberativ retorik.¹⁰⁰ Skribenten argumenterar för att ridning är

⁹⁹ Ekström och Larsson s. 219

¹⁰⁰ Ekström och Larsson s. 219

en sport och för att människor bör vara med öppna och nyfikna inför sporter som de inte är så väl insatta i för att driva sportutvecklingen framåt.

Tes

Den huvudsakliga tesen som drivs i krönikan är att ridsporten ska få mer plats i sportmedia, för att ridning är en sport. För att bevisa detta använder skribenten sin egen dotter som exempel. Innan sitt hästköp var hon ointresserad av sport, men därefter planerade hon sitt liv efter hopptävlingar och Eurosports sändningar, enligt skribenten. Han ifrågasätter även att kritikerna inte genomfört någon undersökning i huruvida hästtjejer känner sig som idrottare, då kritikerna påstått detta. Skribenten anser även att i och med att Bengtsson vann Jerringpriset finns ett intresse för ridsporten i media. Han hänvisar även bak i sporthistorien att man måste vara öppen och nyfiken för nya idrotter, ”Annars hade vi fortfarande tittat på hjortsskytte, måleri och stillastående höjdhopp, som vid OS i Stockholm 1912”.

Vem försöker övertyga vem?

Skribenten försöker övertyga ”Bengtsson-kritikerna” och de kritiska sportjournalisterna om att ridning är en sport som förtjänar plats i sportmedia. Det är en lugn och försök till saklig ton i krönikan, endast försök då skribenten blandar in egna åsikter, men håller sig till ämnet. Han använder sig av logosargument som får läsaren att förstå att han är påläst, vilket stärker hans ethos. Han förklarar även att han, innan hans dotter köpte häst, skulle ha tyckt likadant som kritikerna. Detta kan göra att kritikerna får något större förtroende och igenkänningsfaktor för honom, för att han har haft samma åsikter som dem och därför kan förstå dem.

Hur försöker man övertyga?

Som redan nämnt använder skribenten sitt ethos för att fånga upp de kritiska läsarna. En del logosargument används, till exempel omröstningens resultatsiffror och det faktum att Tony Rickardsson behandlades likadant 2005. Dock är detta påstående enligt uppsatsförfattaren troligen felaktigt då denne inte hittat någon källa på likvärdig behandling av Rickardsson.

Dock är det till största del pathos som genomsyras i hela krönikan. Skribenten använder sin dotter som exempel. Detta gör att man känner med och för den enskilda personen

vars idrott blir sågad. För att tala för Bengtsson menar skribenten även att Bengtsson vunnit två slag, dels Jerringpriset, men även ett steg närmre att få ridsporten erkänd som sport. Samt är förhoppningen att denna seger gör att människor får en mindre ”tjockskallig hållning till idrott i allmänhet”. Detta citat är också pathosladdat. Skribenten använder sig mycket av känsloladdade ord, några exempel är: tjurskallig, snorig, tjockskallig, nervös kår av sportjournalister, ”gullig hobby för småtjejer och rika hemmafruar”, pigg nykomling och så vidare. Dessa ord påför en känsla hos läsaren och bestämmer vad hen ska känna om ämnet.

Troper

Texten innehåller troper, till exempel metonymier. Dock har de ingen större betydelse för hur innehållet uppfattas.

3.0 Summering/Diskussion

Hur ser kritiken ut mot Rolf-Göran Bengtsson och ridsporten i samband med Jerringpriset 2011 och i den efterföljande debatten?

Denna fråga besvaras tydligt i analysdelen. Där kan man utläsa att två av de fyra utvalda artiklarna är kritiska till Bengtsson, en artikel rapporterar om misstänkt röstfusk och en diskuterar varför ridning är en sport och ger förslag på varför kritikerna smutskastar Bengtsson, samt kritiserar kritikerna. Guanders mellan raderna gömda förslag är att det handlar om okunskap hos de kritiska journalisterna, då han påstår att han själv delat åsikt med kritikerna innan hans dotter köpte häst och han därmed blev involverad i ridsport.

Anrell och Williamsson är kritiska till Bengtsson och ridsporten och båda kommer med diverse argument för varför ridning inte är en sport. Till exempel att det är hästen som hoppar/gör grovjobbet och att ryttaren bara sitter där. Ett argument för varför Bengtsson inte är värd priset är att Anrell anklagar ridsportsverige för att ha utfört en röstkupp till Bengtssons fördel.

Guander skrev i sin krönika att denna debatt delade upp Sverige i två läger, för och emot ridsporten. Det märks tydligt i de tre krönikor som analyserats i denna uppsats vilket ”läger” de känner samhörighet med.

Vilken bild av ridsporten och dess utövare skapas i media genom kritiken?

Den främsta bilden som skapas av de krönikor och artiklar som analyserats är att ridning inte är någon sport, då det enligt skribenterna är hästen som utför den fysiska bedriften.

I Anrells krönika kritiseras även Bengtsson som person, genom att Anrell påstår att han inte förstår vad Bengtsson säger i sitt tack-tal på grund av dialekten.

Williamsson kallar ryttare för hästsittare och jämför sporten med att sitta i soffan och spela Wordfeud. Vilket kan anses som nedlåtande för människor som kan förstå vilken träning en ryttare lagt ner för att lyckas med sin ritt.

I Guanders krönika nämner han ”... att det är hög tid att sluta betrakta hästsporten som en gullig hobby för småtjejer och rika hemmafruar.”. Det beskriver vilken bild ridsporten har i folkmun.

Vad är det för omständigheter som gör att media kan skapa en sådan bild av ridsport när Rolf-Göran Bengtsson vann Jerringpriset?

Inget tyder på att de kritiska krönikörerna har någon ingående kunskap om ridsport. Det man kan läsa i krönikorna som analyserats i denna uppsats är att en av tre krönikörer har någon slags relation till hästar. Guandes krönika är också den enda som är positiv till Bengtsson och ridsporten. Enligt Anrell och Williamsson sitter ryttaren bara på hästen, vilket är felaktigt, bland annat enligt *Ridhandboken*.

Efter att Anrell skrivit krönikan ”Fel låt vann” utmandades han att rida och hoppa hinder på samma höjd som Bengtsson.¹⁰¹ I den artikeln erkänner Anrell att det är svårt att rida, vilket är ytterligare ett bevis på att skribenten saknar ingående kunskap. Även Williamsson anser i slutet av sin krönika att han ”... är alltför inkonsekvent för att döma vad som är riktig sport.”, vilket mellan raderna pekar mot kunskapsbrist inom ridsport.

Också en osäkerhet och nervositet hos journalister som Guander nämner i sin krönika kan vara en omständighet till denna bild. Journalisterna saknar troligen ingående kunskap inom ämnet, men i och med att det finns ett intresse för ridsport måste de göra om prioriteringarna för vad de rapporterar om. För att slippa rapportera och visa sin

¹⁰¹ Holm, ”Känner mig som en riktig hästkarl”, Aftonbladet, Hämtad 2014-08-10

kunskapsbrist skapar de då en bild av ridsporten som talar om att det inte är någon sport och därför inte platsar på sportsidorna eller på en prisutdelning för årets idrottsprestation.

En annan anledning till detta är att det genererar läsare till tidningarna. De som håller med hyllar krönikor och sprider dem på sociala medier av den anledningen. De som kritiserar krönikorna sprider dem av den anledningen för att skapa debatt emot krönikörerna. Detta ger fler läsare till tidningarna, dels genom att krönikorna troligen sprids samt att det skapar en debatt som berör många, både motståndare och de som hyllar.

4.0 Förslag till fortsatt forskning

Vid en eventuell fortsatt forskning inom ämnet föreslår uppsatsförfattaren att man undersöker huruvida debatten kring Jerringpriset och Bengtsson gett effekt för den fortsatta rapporteringen om ridsport. Om debatten gjort att sportjournalister har fått prioritera om vad de rapporterar från och vad läsarna vill läsa om. Hur har ridsportens plats i media förändrats sedan Bengtsson vann Jerringpriset. Om det är ökad rapportering om ridsport efter Jerringpriset? Vilken bild ger media av ryttare idag?

En annan aspekt som är intressant att diskutera är huruvida debatten var positiv för ridsporten eller inte. I mediestormen kanske det inte var så roligt, men tiden efter. Hur påverkades rapporteringen? Hypotesen här är att folk fick upp ögonen för ridsporten och blev mer intresserade. Detta är något som tas upp i debatten i ”Kvällsöppet” i TV4.¹⁰²

¹⁰² Kvällsöppet

Bilagor

Bilaga 1 Anrell: Fel låt vann

Krönika publicerad på Aftonbladets plustjänst 2012-01-17.

Hämtad från mediearkivet Retriever 2014-05-25.

ANRELL: FEL

Fel låt vann.

Däremot vann rätt bok. För visst var det strålande att Idrottsgalan valde att ge Patrik Sjöberg en riktigt stor hyllning för att han gav de sexuellt utnyttjade ett ansikte under 2011.

Men Rolf-Göran Bengtsson - vem fan är det...?

Jag ska inte uppehålla mig allt för mycket kring det där med hästhoppning och Rolf-Göran Bengtsson för visst är det väl kul att en kille som fyller 50 i dagarna kan vara med och konkurrera på den här nivån bland kidsen.

Men ändå; det är ju hästen som borde ha fått priset.

Det är ju den som hoppar.

Rolf-Göran tackade visserligen hästen - tror jag - på sin något märkliga hästhopparsvenska som effektivt visade att även skånska överklassidiom är rätt svåra att förstå.

Jagska se repriserna, som jag hoppas är tex-

tad, och då hoppas jag förstå vem som vann - Bengtsson eller hästen.

Fel låt vann, alltså.

Jag tycker att Marcus Hellner eller handbollslandslaget borde ha vunnit.

Nu var de chanslösa och att höra att svenska folket till och med gav Bengtssons häst rekordhög vinstmarginal var inte bara fascinerande utan gav också minnen av gamla tiders organiserade röstkupper i den här branschen.

Lite som när Helena Bergström blev århundradets svenska skådis...

44,6 procent röstade på hästhandlare Bengtsson. Resten röstade förmodligen på hans häst.

En organiserad kupp

Det betyder att SVT på allvar borde fundera på om såna här program verkligen är public service.

Det mest sannolika är väl att det är en

Alla var saggiga i går -

organiserad kupp från någon atg-asyll någonstans mitt i V65-bältet.

Men skit samma. Hästhandlare Bengtsson kommer att vara ett av våra största guldhopp i OS - och som sådan är han värd allt stöd. Det kommer han och Sverige att behöva i London.

Däremot var det ju vansinnigt trevligt att se att Sportspejls redaktion i år - smart nog - valt att ge sitt pris till Patrik Sjöberg.

Jag ifrågasatte ju i söndags i en krönika om galan skulle våga hylla Patrik för hans livsviktiga bok om de övergrepp han utsattes för av sin tränare.

En bok som blir allt mer aktuell varje dag eftersom det ständigt kommer rapporter om

övergrepp av olika slag mot unga idrottare.

Patrik fick en stående ovation - en smula generad tog han emot den och han sa några väl valda och mycket korta ord om budskapet i sin bok. Men han hade inte varit Patrik Sjöberg om han inte valt att använda huvuddelen av sin väl tilldelade tid i rampluset till att tala om att han ogillade Nicke Borgs sätt att styckmörda Clash och att han skulle festa på Tomas Brohns krog.

Omoget? Ja. Begripligt? Ja, lite.

Herregud - jag anmäler inslaget

Den gamle buspojken Patrik har haft ett år där han stått i rampluset som en våldtagen pojke. Det har varit ett behov hos honom. Kanske har han just nu ett ännu

LÅT VANN

utom Loket

större behov av att markera att han fortfarande är den levnadsglade och relativt intakte Patrik Sjöberg också.

Kanske borde han dock ha varit den mögne samhällsdebattören Patrik hela den här kvällen, eller åtminstone hela den här tv-sändningen.

Fel låt vann - det gällde verkligen den tauerade mupp som vi kan kalla Nicke Borg som sjöng "London Calling". Herregud, hur tänkte de där? Vad säger radionämnden? Jag anmäler härmed inslaget för brott mot paragrafen "god underhållning" alternativt brott mot griftefriden.

Lisa Miskovsky gjorde "Fields of gold" och det blev en riktigt värdig inramning till bil-

der på alla stjärnor som dött det här året. Annars var musiken mest skit.

•••

Ohyggligt ansträngande var också de oändliga talen som prisutdelarna höll. Det måste varit världsrekord. Det fanns inte en prisutdelare som inte tyckte att hela kvällen var till för deras skull.

Alla var saggiga - utom Loket.

Arne Hegerfors gjorde sitt introtal till ett tacktal - till sina läkare. Bra tänkt - fast i fel program.

•••

Prins Carl-Philip var ju pappa upp i dagen när han pratade.

•••

Kul att Therese Alshammars mamma tog emot priset. Kul att se hur Therese fått sina tänder.

•••

Kajsa Bergqvist och Anton Hysén var snyggast med viss konkurrens av en nystylad Ida Ingemarsdotter.

•••

Skämten var rätt medokra. Sämst var Lill-Babs-sketchen. Bäst var satiren (?) där en hästskötare tilldelades Jerring-priset.

Betyg på galan: 🐾🐾

Lasse
ANRELL

lasse.anrell
@aftonbladet.se

Bilaga 2 Williamsson: Jaja, smaken är olika

Krönika publicerad i Hallands nyheter 2012-01-21. Hämtad från mediearkivet Retriever

2014-08-09

☞ Jaja. Smaken är olika och själv är jag alltför inkonsekvent för att döma vad som är "riktig" sport. En hästsittare får kanske anses vara lika mycket sportsman som en iskrigare."

Såg ni idrottsgalan? Jag missade den. Eller, rättare sagt, jag lade mig noga vinn om att missa den.

Dagen innan spektaklet hade en av kvällstidningarnas sportbilagor rubriken "Varning – för humorattack". Komikern Anna Blomberg skulle driva med Marcus Hellner.

Rubriken var lika olycksbådande som om SMHI hade utfärdat en klass 4-varning. Jag tog saken på största allvar eftersom jag har sett komiker så pinnsamma på tv-galor att jag stoppat ostbågar i öronen för att komma undan.

HUR SMÅRTSAMT skämtandet blev vet jag inte. Jag tog det säkra före det osäkra och avskärmade mig hela kvällen med ett intensivt parti Wordfeud (alfabet för mobiltelefon, om du legat under en sten det senaste året).

Det blev en svidande förlust, men kanske kan jag ändå i framtiden bli hela svenska folkets älskling, om jag fortsätter tävla och när framgångar. Av efterhandsrapporteringen från galan har jag nämligen hört att man numera kan vinna Jerringpriset – "För årets bästa svenska idrottsprestation" – sittande på en häst. För några år sedan satt vinnaren på motorcykel. Då borde det väl gå lika bra att ha rumpan i soffan?

Jag menar, är hästhoppning verkligen en sport? I så fall, varför räknas inte kaninhoppning dit? Eller Wordfeud?

Spörsmåler avhandlades nyligen i redaktionen fikarum. "Alla bedömningsporter går bort", enades vi om direkt och förpassade därmed såväl gymnastik som konsttäkning till skräphögen.

Sedan strök vi redskaps- och materialberoende sporter som Formel 1, trav, speedway, pingis, stavhopp samt alla former av skidåkning.

Själv tog jag tillfället i akt att dra paralleller mellan krocket och golf samt hävda att endast tillfälligheter gjort att det senare spelet anses som en Jerringprisfäbig – sport och det förira som ett tidsfördriv. Båda kastades i icke-sportlådan.

En blödlig kollega ansåg att sporter vars syfte är att slå motståndaren medvetlös inte kan räknas till äkta idrott. Ajöss, boxning.

Till slut fann vi att friidrott i sin renaste form – slätöppning och längdhopp – kunde godkännas. Liksom givertvis fotboll.

För att... fotboll är ju ändå fotboll, liksom. Kungen.

LÄNGRE ÄN SA kom vi inte förrän den blödige menade att fotboll hade varit lite roligare om deltagarna utövade spelet på is. Med skridskor, för att få ett snabbare spel. Och spelade med en platt boll som gled bra på isen. Varför inte med ett slags vinklade klubbbor?

Bra försök, men mig lurar han inte. Denne man intresserar sig inte alls för fotboll, men står gärna bredvid mig på läktaren i LindabArena. Vi brukar

nämligen åka dit tillsammans för att gräma oss åt att Rögle BK tappar viktiga poäng.

Is hockey, får jag väl medge, passar inte alls in i den där puritanska synen på idrott. Utövaren behöver is, klubb och skridskor. Och helst en svindyr utrustning för att skydda alla sina ben.

Men roligt är det. Oavsett om man spelar med ungarna på Mejeridammen hemma i byn eller tittar på när Rögle vinner. Att se Malmö Redhawks förlora är också en förbaskat kul grej med ishockey. Det tycker i alla fall jag.

JAJA. SMAKEN är olika och själv är jag alltför inkonsekvent för att döma vad som är "riktig" sport. En hästsittare får kanske anses vara lika mycket sportsman som en iskrigare.

Han som gjorde grovjobbet – kusen alltså – blev dock inte bjuden till Globen. Men han skulle visst få några extra morötter som tack. Och så slapp han komikerna. Inget dåligt pris.

Själv får jag svårt att ta hem nästa Jerringpris. Småkronorna är redan världsmästare och i sommar stundar både OS och fotbolls-EM. Där kan jag knappast konkurrera.

2013 däremot kan vad som helst hända. Vinner jag Wordfeud-VM ligger vägen öppen för mig.

Eller för krocketlandslaget.

krönika
HENRIK WILLIAMSSON

► Har du en kommentar till krönikan - mejla till redaktionen@hsomih.se

Bilaga 3 Guander Men färklippning då?

Krönika publicerad i Hudiksvalls Tidning, 2012-01-23. Hämtad från mediearkivet

Retriever 2014-08-09.

Men färklippning då?

Rolf-Göran Bengtsson.

Så där ja. Handsken är kastad och nu gäller det att vara försiktig. För årets Jerringspristagare har delat landet i två läger; för och emot hästsport, eller "hästsport" som kritikerna nog hellre vill skriva.

Den överlägsne vinnaren Bengtsson kammade hem nästan 45 procent av folkets röster, medan tvåan Marcus Hellner, tjurskallig och snorig längdåkare, bara fick knappt 29 procent.

Det här fick traditionalisterna att gå i taket. Det är ju hästen som gör jobbet, skällde de, precis som om Tony Rickardssons Jerringpris 2005 skulle ha förärats hans speedway-cykel.

För några år sedan hade jag nog tillhört dem som skriver "hästsport". Men det var tiden för Kr – innan Kusen registrerades på en av döttrarna. När familjen blev med häst ställdes allt på ända, inte bara ekonomin. Familjens

Hur många som röstade på Helena Jonsson 2009 ser sig som skidskyttar?

minst tävlingsinriktade medlem började plötsligt planera sitt liv kring hopptävlingar och Eurosports sändningar. Hon blev idrottstjej över en natt.

Bengtsson-kritikerna har invänt mot att många hästtjejer inte ser sig som just idrottare (hur många har de frågat, tror ni?), vilket skulle göra omröstningen tokig. Bengtsson har alltså vunnit ett sportpris framröstat av en skock tjejer som inte ser sig som idrottare. Det här är ju en märklig invändning, för hur många som röstade på Helena Jonsson 2009 ser sig som skidskyttar? Och hur många division 5-spelare som röstade på Zlatan sparkar boll annat än som en kul fritidssysselsättning?

skulle göra omröstningen tokig. Bengtsson har alltså vunnit ett sportpris framröstat av en skock tjejer som inte ser sig som idrottare.

Bengtsson-kritikerna har invänt mot att många hästtjejer inte ser sig som just idrottare (hur många har de frågat, tror ni?), vilket

Hästfolk har alltså precis samma förhållande till sin idrott som de flesta under elitskiktet har i alla idrotter.

Min teori är att Bengtsson-reaktionen direkt är sprungen ur en nervös kår av sportjournalister, som efter Bengtssons överlägsna vinst tvingas fundera över sina prioriteringar. För få sporter är mer styvmoderligt behandlade än hästsport av landets sportredaktioner, som har haft ensamrätt på att definiera och prioritera idrott. Men årets Jerringpris visar att det är hög tid att sluta betrakta hästsporten som en gullig hobby för småtjejer och rika hemmafruar.

Och om Rolf-Göran Bengtssons-debatten leder till en lite mindre tjockskallig hållning till idrott i allmänhet så kammade Bengtsson hem en efterlängtat och välbehövlig dubbel. För nya idrotter utvecklas ständigt, och tur är väl det. Annars hade vi fortfarande tittat på hjortsytte, måleri och stillastående höjdhopp, som vid OS i Stockholm 1912.

För övrigt läste jag att Nya Zeeland vill göra färklippning till OS-gren. Och om vi bara släpper sargen och blir lite mer nyfikna, lite mindre nedlåtande mot såndat vi inte begriper, så kan det bli en pigg nykomling, inte konstigare än short track, konstsimm eller tresteg.

■ Mattias Guander, som håller Zebulon Macahan som tidernas saltaste hästkarl.

Källförteckning

Litteratur

Ekström Mats och Larsson Larsåke, *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Studentlitteratur AB, Lund, 2010, Upplaga 2:2

Johansson Ulf, *Ryttare är idrottare En bok om fysträning för ryttare*, SISU Idrottsböcker och Svenska ridsportförbundet, 2006

Lindqvist-Grinde Janne, *Klassisk retorik för vår tid*, Studentlitteratur AB, Lund, 2008, Upplaga 1:3

Miesner Susanne, Putz Michael, Plewa Martin, Frömming Angelika, *Ridhandboken 1 Grundutbildning för ryttare och häst*, Svenska ridsportförbundet, 2003

Miesner Susanne, Bödicker Georg Christoph, Putz Michael, Plewa Martin, Frömming Angelika, *Ridhandboken 2 Vidareutbildning för ryttare och häst*, Svenska ridsportförbundet, 2003

Wallin Ulf, *Sporten i spalterna*, Livréna Grafiska AB, Kungälv, 1998

Östbye Helge, Knapskog Karl, Helland Knut och Larsen Leif Ove, *Metodbok för medievetenskap*, Liber AB, Malmö, 2003, Upplaga 1:2

Lundberg Malin, *Ridsporten – den ultimata provokationen?*, Kandidatuppsats, Lunds universitet, Hämtad 2014-05-23

<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=3459031&fileOid=3561164>

Hedlund Camilla och Lantz Jannika, *Hästsport i dagspressen*, Examensarbete, Högskolan i Jönköping, Hämtad 2014-05-23

<http://hj.diva-portal.org/smash/get/diva2:696093/FULLTEXT01.pdf>

Nyrell Sofia, *Är ridning en sport?*, Etnologisk uppsats, Lunds universitet, Hämtad 2014-05-23

<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=2796795&fileOid=3424813>

Tidningsartiklar

Anrell Lars, *Fel låt vann*, Aftonbladets plustjänst, 2012-01-17
Hämtad från Retriever 2014-05-25, Bilaga 1

Holm Stefan, *”Känner mig som en riktig hästkarl”*, Aftonbladet, 2012-01-19, Hämtad 2014-08-10

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/ridsport/article14234349.ab>

Guander Mattias, *Men fårklippning då?*, Hudiksvalls tidning, 2012-01-23, Hämtad från Retriever 2014-08-09, Bilaga 3

Wahlberg Malin, Månsson Oskar, Spelet bakom utklassningen, Aftonbladet, 2012-01-17, Hämtad 2014-08-10

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/sportitv/article14222429.ab>

Williamsson Henrik, *Jaja, smaken är olika*, Hallands nyheter, 2012-01-21, Hämtad från Retriever 2014-08-09, Bilaga 2

Hemsidor

Radiosporten/TT, *EM-Guld till Rolf-Göran Bengtsson*, Hämtad 2014-05-20

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=179&artikel=4702151>

Radiosporten, *Så gick det Jerringpriset 2011*, Hämtad 2014-05-20

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3295&grupp=16930&artikel=4905830>

Radiosporten, *Jerringpriset: En unik utmärkelse*, Hämtad 2014-05-20

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3295&artikel=2436047>

Statistik och kort fakta om ridsport, Hämtad 2014-05-20

<http://www3.ridsport.se/Svensk-Ridsport/Statistik/>

TV-programmet *Kvällsöppet*, sändes 23 januari 2012, Hämtad 2014-04-28

<http://www.tv4.se/kv%C3%A4lls%C3%B6ppet/artiklar/stor-debatt-om-h%C3%A4stsport-i-kv%C3%A4lls%C3%B6ppet-4fc028ce04bf72519400c504>

Lann Rickard, *Rolf-Göran Bengtsson fick Jerringpriset*, SVT, Hämtad 2014-05-23

<http://www.svt.se/sport/friidrott/rolf-goran-bengtsson-fick-jerringpriset-1>

Fakta om hoppning, Hämtad 2014-08-23

<http://www.ridsport.se/mediaguide/hopp/mfaktahopp.htm>

